

ДИЛАДА БОРИМСАН ВАТАН,

Орден муборак, Хоразм!

Истиқлолнинг 12 йиллик тўйи арафасида Президентимизнинг Фармони билан Хоразм вилоятига Жалолиддин Мангуберди ордени берилгани бу юрт фарзандларининг қувончига қувонч, шодлиқларига шодлиқ қўшди, руҳини янада сарбаланд этди. Хоразмда каттаю кичик бир-бирини ана шу юксак мукофот билан қутлаётти. Отаҳону онахонлар эса, «Жалолиддиннинг, аждодларимизнинг руҳи қўлласин, мустақиллигимизга кўз тегмасин», деб дуо қилишмоқда.

Барча қатори хоразмликларнинг меҳнати, инсоний қадр-қиммати мустақиллик йилларидагина юзага чиқди. Хоразм ўз қадрини топиб, қаддини тиклади.

Бу диёр буюк алломалар эли, мард паҳлавонлар юрти, кўҳна ва ҳамиша навқирон, ўзбек давлатчилигига асос солинган, дунё халқларининг ноёб қўлёзмаларидан бири

«Авесто» китоби яратилган замин. Тарихчилар ўтмишда шу воҳадан 400 дан ортиқ аллома, шоир, бахши, полвон ва ижодкорлар етишиб чиққанлигини қайд этганлар. Номия оламга машҳур Маҳмуд аз-Замашарий, Наҳмиддин Кубро, Паҳлавон Маҳмуд, Жалолиддин Мангуберди, Муҳаммад Мурод девонбеги, Нуржон ботирлар кўрсатган жасоратлар ҳамон тилларда дoston. Хоразмликлар ана шундай аждодларимиз руҳидан мадад олиб меҳнат қилмоқдалар, буюк келажак орзусида яшамокдалар. Улар улўввор ишларга, бунёдкорликларга ундовчи аждодларимиз билан доимо фахрланадилар. Айниқса, тарихда буюк ишлари, мардликлари, қаҳрамонлиги, юртпарварлиги, озодлик учун кураши билан барчани лол қолдирган Жалолиддин Мангуберди юртдошларимизнинг фахр-ифтихоридир. Урганч шаҳрида 1999 йили Жалолиддин

Мангуберди таваллудининг 800 йиллиги олдидан барпо этилган Жалолиддин Мангуберди ёлгорлик мажмуини, унга қўйилган маҳобатли ҳайкални бориб кўрсангиз, ушбу ифтихорни юракдан ҳис қиласиз.

Хоразмликлар — ниҳоят-

Эхтиром

да меҳнаткаш, очикқўнгил, меҳмондўст инсонлар. Улар мустақиллик йилларида амалга оширган хайрли ишларни, бунёдкорликларни санаб адоғига етиш қийин. Бу ерда олиб борилаётган ишлар, янгиланиш ҳар бир хоразмликнинг руҳиятидан сезилиб туради. Вилоят маркази Урганч шаҳридан тортиб, чекка қишлоқларнинг қиёфаси ҳам ниҳоят-да ўзгарган.

Хоразмликлар — уста деҳқон. Улар бу йил бунёддан юқори хирмон уйдилар. Даладарга боқиб,

қузда пахта хирмонлари ҳам баланд бўлишига шубҳа қилмайсиз. Шоли етиштирилаётган майдонлар эса кўзни қувонтиради. Бир қарич ҳам бўш ер йўқ. Бунёддан бўшаган майдонларга иккинчи бор экин экилган. Юртбошимиз хоразмлик деҳқонларнинг ҳар бир қуниқ меҳнатини қаҳрамонлик деб баҳолагандилар. Худди шундай, хоразмлик деҳқонлар меҳнати қанча қадрланса, мақталса оз.

Бутунги қунда вилоятда 64 та йирик саноат корхонаси, 44 та акциядорлик жамияти, 12 та қўшма корхона ва 10 мингдан зиёд тижорат дўкони ишлаб турибди. Ҳеч шубҳа йўқки, Хоразмда саноат корхоналари янада кўпаяди. Хоразм саноатчилар юртига айланади.

Хоразм санъаткорлар, ижодкорлар, истеъдодлар юрти. Хоразм рақсларини кўриб, қўшиқларини эшитиб, қаблбиг жунбўшга келади. Айниқса, ёшлар ўрта-

сидаги истеъдодларни кўриб қувонасиз. Келажак авлодга тасанно айтасиз. Юртбошимиз мустақиллик тўйи арафасида Хоразм вилоятини Жалолиддин Мангуберди ордени билан бежиз тақдирламадилар. Чунки бу воҳа аҳолиси руҳида, уларнинг амалга ошираётган ишларида Жалолиддин Мангубердининг жасорати мужассамлашган. Хоразмлик уруш ва меҳнат фахрийси Қилич ота Рўзметов билан суҳбатлашганимизда, бунга яна бир бор амин бўлдик:

— Хоразмликлар бу мукофотни катта ҳаяжон билан қутиб олишди. Ҳамма қатори мен ҳам. Бу орден хоразмликларга, уларнинг меҳнатига ҳурмат рамзидир. Эртанги кунга ишонч белгисидир. Авваллари Хоразм бирор мукофот билан тақдирланганини эслай олмаيمان. Илгари ҳам, ҳозир ҳам хоразмликлар меҳнатдан бўшамаганлар. Бутун — мустақиллик йилларида уларнинг меҳнати ўз баҳосини олди. Эътиборга тушди. Бу мукофот ҳар бир хоразмликка, Хоразм аҳлига берилган, деб биламан. Мукофот яхши, аммо у юртдошларимизга масъулият ҳам юклайди. Бундай эътиборни қадрлаш, оқлай билиш ҳам керак.

Хоразмликлар бу юксак ишонч, албатта, оқлайдилар деб, айта оламиз. Зеро, уларнинг бутунги интилишлари, ислохотлари чўқурлаштиришдаги саъй-ҳаракатлари шундан далолат бериб турибди.

Орден муборак, Хоразм!

Ойбек РАҲИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Шарқ мутафаккирларидан бири айтган бу дилбар сўзларни бугунги Фарғонани кезган ҳар бир киши дилидан такрорлаши мумкин. Ҳеч шубҳасиз, энг улуг, энг азиз байрамимиз арафасида Марказий Осиёнинг гавҳари бўлган Фарғона яна бир ёшариб, яшнаб кетди.

«Кўрар кўзларнинг кўрку»

Айниқса, ўтган асрнинг охирида келиб «бир ерда депсиниб қолган» Тошлоқ туманидаги ўзгаришлар эътиборга молик. Туман маркази Марғилон шаҳри билан туташиб кетган. Шунданми, шаҳар билан қишлоқ орасида деярли тафовут йўқ. Қишлоқ чиройда, орасталикда, қурилишларда шаҳарни ортада қолдирса қолдириқки, сира бўш келгани йўқ. Европа андозларидаги автобекат, супермаркет, ёшлар хиёбони, спорт маскани — буларнинг барчаси бир йилда бунёд этилиб, истиқлол байрами арафасида фойдаланишга топширилган иншоотлардир. Биргина йўлларни таъмирлаш, замонавий қиёфа бериш ишларига 130 миллион сўмдан зиёд маблағ сарфланди.

Заркентдаги қишлоқ хўжалик мутахассислари тайёрлашга ихтисослаштирилган касб-хўна қоллежи эса олиқ қишлоқ хўнага ярашган хол бўлди. Қишлоқ фуқароси Мўйдин ака Аминов бу ҳақда шундай дейди:

— Ўтган асрнинг 60-йиллари бошида шу техника билим юртида тракторчиликни ўргатганам. Лекин яқинда қайта таъмирланган коллежини кўриб, кўзларимга ишонмадим. Тор, қоронғи йўлақлар, ғариб синфлар ўрнида кенг деразали, ёруғ, ўта замонавий хоналар пайдо бўлибди. Оёқ босгани — йиманасан. Биз ўқиган кезларда 1,5-2 минг бола бир бинога сиқилиб қоларди. Энди эса 500, нари борса, 600 талаба касб-хўна ўргана экан. Айтишларича, давлат шу бинога салкам 1 миллиард сўм маблағ сарфлабди. Қойил-э! Энди

ҳеч иккиланмай бу ерга набираларимни ҳунар ўргатгани етаклаб келаман.

Кутлуг байрам арафаси қўшалоқ тантаналарга бой бўлди. Чет эл инвестицияси ҳисобига бунёд этилган учта корхона маҳсулот бера бошлади. Лойиҳа қиймати 36 миллион АҚШ долларлик «Авто-ойна» очик турдаги акционерлик жамиятида узлуксиз маҳсулот ишлаб чиқарила бошлади.

Илгита 200 минг комплект автомобиль ойналари ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган мазкур корхона Аскада ишлаб чиқарилаётган «Нексия», «Тико», «Матиз» автомобилларини тўлиқ ойна эҳтиёт қисмлари билан таъминлайди. Туркиянинг «Тексин» фирмаси вакили Владимир Канези жамоага «Халқаро сифат сертификатини» топшираётган бўлиб, бу ерда таёрланган маҳсулотлар Туркиянинг жаҳонга машҳур «Олимпия», Хиндистоннинг «Асахи Индия класс» корхоналари маҳсулотлари билан бемалол бўйлаша олишини мамнуният билан қайд этди.

Бешарик туманидаги «Бештекс» қўшма корхонаси эса йилга 7,5 минг тонна тогани қайта ишлаб, дунё тўқимачилари кўз тикиб турган 6,8 минг тонна юқори сифатли калава ип ишлаб чиқарибгина қолмай, 1000 дан зиёд ёшларни иш билан таъминлаш имконини ҳам берди. Германиянинг «Тексима экспорт-импорт ГМБХ» ҳамда Туркиянинг «Сокай» ва «Текмен

Текст» компаниялари билан ҳамкорликда бунёд этилган корхонанинг дастлабки ишлаб чиқарган маҳсулотлари тантаналарда ҳозир бўлган буюртмачилар кузатувида Россия, Туркия, Украина, Германия давлатларидаги тўқимачиларга жўнатилади.

Покистонлик тадбиркор Муҳаммад Иқбол Фуқрат туманидаги «Ишонч» ип-йигирув корхонасини тубдан қайта жиҳозлаш, дастгоҳлар олиб келишга 5 миллион доллар сармоа сарфлади. Замонавий технологиялар, дастгоҳлар Германиянинг «Тричлер» фирмасидан келтирилди. Бу ерда ҳам йилга 5000 тонна таъ-тўқимачилик саноатида анча тақчил бўлган калава иплар тайёрланади. Маҳсулотнинг 80 фоизи экспорт қилинади. Ҳозир корхона буюртма папкасидаги шарномаларнинг аксарияти хорижлик мижозлар томонидан имзоланган. Энг муҳими, бу ерда 1000 нафарга яқин қишлоқ ёшлари ишли, нон-насибали бўлди.

Умуман, байрам арафасида вилоят бўйича 8 та касб-хўна қоллежи, ичимлик суви билан таъминлаш иншооти, Учкўприк туманидаги «Чўзма», Фуқрат туманидаги Иттирок, Тошлоқ туманидаги Терактош, Эсонобод, Бешарик туманидаги Наби, Бағдод туманидаги «Отхона», Бувайда туманидаги Оқтепа қишлоқларида уй бекаларининг тилаклари бажо бўлиб, «зангори олов» порлади.

Кутлуг тўйинг қадамлари, юртим, кутлуг келгани шу бўлсин!

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

ШУКУҲЛИ ОНЛАР

ТЕРМИЗ (ЎзА мухбири Ч.ТЎХТАЕВ).

Сурхон аҳли мамлакатимиз мустақиллигининг 12 йиллик байрамига қизгин ҳозирлик кўраётти. Мустақиллик, Халқлар дўстлиги майдонлари, «Алпомиш», Алишер Навоий ва Бобур номидаги боғлар, «Болажон» сайилгоҳи — бутун шаҳар байрамона безатилган.

Вилоят мусиқали драма ва кўғирчоқ театрлари, бадий ҳаваскорлик, фольклор-этнографик дастлар турли сахна кўринишлари ва концерт дастурлар тайёрламоқда. Термиз шаҳрининг 2500 йиллиги муносабати билан тубдан қайта қурилиб, ободонлашти-

рилган ҳайвонот боғидаги майдончалар, аттракционлар болақонларни қутмоқда.

Ўрта Осиёдаги ягона археология музейи залларида мустақиллик йилларида эришилган ютуқларга бағишланган экспонатлар қўйилган.

Байрам тантаналари ўтадиган амфитеатр ҳар қачонгидан ҳам жозибалроқ безатилган. Шаҳарнинг гавжум гўшаларида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари савдо-ярмаркалари ташкил этилган. Бу ерда ҳар кун 50-60 тоннагача қовун-тарвуз, олма, помидор, картошка, асал ҳамда тоғ гўёҳлари сотилмоқда.

«ГУЛИСТОН» — БЕШИНЧИ БОЗОР

НАВОЙ (ЎзА мухбири Ёрқа УМАР).

Истиқлолнинг 12 йиллик байрами арафасида Навоий шаҳрида шарқона усулда қурилган яна бир бозор ишта туширибди. «Гулистон» бозорида элликдан зиёд савдо дўкони, охиёна, чойхона ва бошқа хизмат кўрсатиш тармоқлари, мамыурий бино, лаборатория, тарохиона мажмуа. Уч юзлан зиёд савдо растасида вилот даладарига етиштирилган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотилмоқда. Шундай қилиб, «Гулистон» — шаҳардаги бешинчи бозор бўлди.

Унинг очилиш маросимида вилот ҳокими Б.Рўзиев иштирок этди.

ТЎРТКЎЛНИНГ ТЕННИС КОРТААРИ

НУКУС (ЎзА мухбири Амирбой ОРТИҚБОВ).

Тўрткўла туманида жисмоний тарбия ва спортни, айниқса, болалар спортини ривожлантиришга алоҳида эътибор берилаяпти. Хусусан, «Ёшлар» ҳамда «Амробод» маҳаллаларида теннис корти очилди. Ҳашар йули билан бунёд этилган бу иншоотларда энди 300 дан ортиқ ўн-қиз теннис билан мунтазам шугулланади.

ХУШ ҚОЛ, КЎҲНА ЗАМИН, ШАРҚ ТАРОНАСИ!

(Давоми. Боши 1-бетда).

ҳам мазмунан ранг-баранг тароналар, ўзларига-да тушуниқли тилда қўшиқлар ижро этсалар-да, уларнинг ҳар бирида чин инсоний меҳр-муҳаббат туйғулари акс этиб турибди.

Регистон майдони 30 август кунни фестивал қатнашчилари, узок-яқиндан келган меҳмонлар, мусиқа ихлосмандлари билан янада гавжумлашди. Шу кун оқшом халқро мусиқа фестивалининг ёпилиш маросими бўлди.

«Шарқ тароналари» тўртинчи халқро мусиқа фестивали солиблари ва совриндорлари эълон қилинди. Ҳакамлар ҳайати Тува республикасининг (Россия) «Уранхай» миллий ансамблини Гран-при — фестивалнинг энг олий совринига муносиб деб топди. Биринчи мукофот билан Дилнур Мирзакулова (Ўзбекистон) ва Фозил Жамшидий (Эрон) тақдирланди. Иккинчи мукофот тожикистонлик Озода Ашурова ҳамда озарбайжонлик Зобит Набижонга насиб этди. Афғонистонлик ва бангладешлик санъаткорлар фестивалнинг учинчи мукофоти билан тақдирланди. ЮНЕСКОнинг маҳсуе совринлари ҳиндистонлик ва исроиллик санъаткорларга ҳамда ўзбекистонлик созанда Абдуҳомид Исмоиловга берилди.

Мукофотларни Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Ҳамидулла Кароматов, фестивал ҳакамлар ҳайати раиси Ким Шин Ван, ЮНЕСКО Бош конференцияси президенти Аҳмад Жалолий ҳамда ЮНЕСКОнинг Ўзбекистонда-

ги вакили Майкл Барри Лейн топширди.

Фестивалнинг ҳар бир кун унутилмас учрашув ва мулоқотлар билан кечди. Хорижлик меҳмонлар вилот туманларида бўлиб, мусиқа ихлосмандлари билан дилдан суҳбатлашди. Халқимизнинг турмуши, урф-одатлари, анъана ва маросимлари билан қизиқди. Самарқанднинг кутлуг қадамжолари — Улўғбек расадхонаси, Шохизинда, Бибиҳоним, Гўри Амир ёлгорликларини ҳайрат билан томоша қилди. Энг муҳими, улар истиқлол шарофати туфайли мамлакатимизда амалга оширилаётган буюк ўзгаришлар билан танишди. Бағри кенг ўзбек халқининг улўғ ўтмиши, юксак маданияти, маънавий қамолотидан воқиф бўлди.

«Шарқ тароналари» мамлакатимизнинг улкан салоҳияти, халқимизнинг бой маънавияти ва санъатига дунё халқларининг, хусусан, санъат аҳлининг юксак эътироми ифодасидир. Фестиваль боис дунё Шарқ маданиятидан, ўзбек санъатининг улўғвор анъаналаридан янада кенгроқ бохабар бўлди.

Фестиваль байроғи туширилди. Халқро мусиқа байрамининг иштирокчилари икки йилдан сўнг яна шу ерда, мафтунок Самарқандда учрашмоқ ниятида ҳайрландилар.

Мусиқа анжуманининг ёпилиш маросимида Самарқанд вилоти ҳокими Ш.Мирзиев иштирок этди.

Воҳид ЛУҚМОНОВ,
Ақбар ҚАШИЕВ,
ЎзА мухбирлари.

Қоғоздан қайиқ ясан-да, ҳовузга қўйиб юборинг. Сўнг ҳолатини кузатинг. Шамол қаёққа қараб эса, қайиқ ҳам ўша томонга сузади.

Одам бошқараётган қайиқ эса, шамолга ўз таъсирини ўтказа олади. Ёки ҳовуз бўйларига ўсиб турган дарахтларга эътибор беринг. На шамол, на довуз, на изгири, на бўрон ўз ҳукмини ўтказа олмайди уларга. Ҳамма тўсиқларини енгиб, тобора кўкка бўй чўзаверилади. Танаси ва шохлари йилдан-йилга йўғонлашиб, тарвақайлаб бораверилади.

Бундай ҳолатлардан фалсафий маъно ўқиш мумкин. Биринчи ҳолатдаги қайиқда аниқ мақсад, бирон томонга интилиш йўқ. Шу сабабли унинг ҳаракати ҳам маъносиз. Иккинчи қайиқ мустақам эътиқод, ишонч ва мақсад билан сузади. Шу сабабли у енгилабсиз гоя, куч тим-солидир. Дарахтнинг қўлидаги қайиқ илдизлари сабаби. Чунки бу илдизлар жуда чуқур кетган. Му-саффо, тиниқ сувларга тута-таш...

Марказдан олис тоғлар орасидаги қишлоқда яшарди. Отам ҳар пайшанбада эшакка миниб, Куропат-

кин станциясига кетарди. У ерда акамникида бир оқшом тунаб, эрталаб йўловчи машинада Самарқандга жўнардим. Самарқандда жума намозини ўқиб, сўнг бозор-ўчарни қилиб уйга қайтардим. У ҳеч

«юрти»га кетгани йўқ. Аксинча, у Ўзбекистонга янада мустақамроқ боғланиб қолди. Энди уйлсам, мен ўзимни елкасига олиб ўстирган мана шу тоғларга қанчалик меҳр билан боқсам, у ҳам шундай терму-

Эътиқод — буюк куч

вақт бу оdatини канда қилмасди. Бутун билсам, отамнинг бу ҳаракатида Яратганга бўлган эътиқод ва шу орқали оналга, фарзандларига меҳрибонлик, ғамхўрлик мужассам экан...

Ўқувчилик пайтларимда биринчи марта пахта теримига бордим. У ерда бир бола билан танишдим. Унинг миллати бошқа эди. Суҳбат давомида ундан сўрадим:

— Нега, ўз юртингга кетмайсан?..

Орадан йиллар ўтди. Ўзбекистон мустақил бўлди. Аммо менинг болаликдаги ўша оғайним ўз

лар экан. Мен мана шу буюк суварлардан қониб-қониб симириб қўнгилм йираса, у ҳам шу сувдан ичиб, бундай ширин сув дунёнинг ҳеч жойида йўқ, дер экан. Мен нотаниш жойда ётсам, ухлай олмаганимдек, у ҳам бошқа ерда қалб безовталанаверар экан. Мен нодон ўшани унинг юрагини рагини-рагини манзараларни илғай олмаган эканман.

Ҳаллаорол туманида Алла Рябова деган аjoyиб инсон бор. У кўп йиллар 44-урта мактабда дарс берди. Илмий бўлим мудири

бўлиб ишлади. Очик меҳрли, хушчақчақ, ўз касбига меҳр қўйган, тўғри сўз бу инсонни ёш қарн бирдек қаттиқ ҳурмат қилади. У ҳозир нафақада. Ўзбек тили, ўзбек урф-одатини яхши билиди, ҳурмат билан қарайди. Чунки у шу жойда туғилиб ўсди. Ўзбеклардан қадрлонлари жуда кўп.

— Невараларимга ўзбек тилини ўргатайман. Мен ўзбекларни, Ўзбекистонни яхши кўраман. Бу юртин ўз Ватаним деб биламан, — дейди у.

Назаримда, юқоридagi турфа ҳаётий лаҳзалар, кўринишларининг барчаси марказида эътиқод турибди. Эътиқодни юксак мақсад йўлида ҳеч қандай сиёсий, ҳарбий, руҳий бўронлар синдира олмайдиган, букилмас метин ирода маҳсули деб ўйлайман.

Бутун — истиқлолни мустақамлаш ва ҳимоялаш, эл-юрт фаровонлигини ошириш учун эътиқодли бўлишимиз, ёшларимизни ҳам айнан шу руҳда тарбиялашимиз зарур. Зеро, Ватаним қадрлайдиган, Ватан шухратига шухрат қўшадиган, керак бўлса, жон фидо айлайдиганлар ҳам эътиқодчилардир!

Товбой
ХЎЖАМБЕРДИЕВ,
Ҳаллаорол тумани.

ИФТИХОРИМСАН ВАТАН!

Навоий

«ХАҚ ИЛА ОЛАМ
ЭЛИНИ ШОД ҚИЛ»

Х ақиқатни ўзгалар тилидан билиб олиш мумкин эмас. Ҳақиқат шахсининг ўз фаолияти, изланишлари, тиришчилик билан эгалланган. Ақл, тафаккур, мустақил ўрганиш, ҳаёт билимларини топиб ўқиб ва ўқиб билиш орқали шакллана боради. Бунда албатта кундалик ахборотларга чанқоқликнинг нечоғлиги, қизиқ ва уларга ақл қўзи билан қарай билиш қобилияти жуда муҳим. Навоий вилояти ҳокими Б.Рўзиев «Халқ

га, мустақиллик гоёларини одамлар шуурига янада тейроқ сингдиришга, ҳақ сўзини тушунишга хизмат қилаётганини билдириди.

«Халқ сўзи» газетаси бош муҳаррири ўринбосари Шўрат Жаборов мустақиллик йилларида барча соҳалар қатори ўзбек журналистикасида ҳам муҳим ўзгаришлар бўлиб беришга, жамоанинг бугунги фаолияти, келгуси режалари ҳақида сўзлади. «Муштум» журнали ва «Афанди» газетаси бош му-

«Хар қайси инсон буюк куч соҳибидир. Фақат уни уйғота билиш керак».

Ислом КАРИМОВ.

ларини олишмапти. Четдан келтирилган усти ялтироқ, ичи қаттироқ моллар турли йўлар билан қишлоқ дўконларига кириб бормоқдаки, бу ҳол билан мурожа қилиш ярамайди. Газеталарда ана шулар ҳақида ошқора чиқишлар жуда зарур.

Учрашувга қадар Навоий шаҳридаги «Дельфин» спорт мажмуида 12 ёшли болалар ўрасида сўзиш мусобақалари ўтказилган эди. Бадий гимнастикачи қизларнинг кўрик-танловини янада қизиқари тус олди. Ўзига хос туринири эслатган ўзaro баҳсларда Навоий шаҳридаги 13-мактабнинг 6-синф ўқувчилари Ульана Трофимова ва Артём Тумаровлар гўлиб деб топилди. Эркин кураш бўйича 10-мактаб ўқувчилари Ҳасан ва Ҳусан Раҳмоновларга тенглашадигани топилмади. Улар ва 12 ёшли иккидорли ўқувчиларга тахририятнинг махсус совғалари топшилди. Туман халқ таълими бўлими мудири Турсунпўлат Патуллов бадий адабиётлар тўпламини қабул қилиб олди.

Бир сўз билан айтганда, энг улуг ва азиз байрамимиз — Ватанимиз мустақиллигининг 12 йиллигига бағишлаб «Қутлуг тўйини муборак, юртим!» шiori остида Навоий вилояти меҳнаткашлари билан ўтказилган учрашув кўп вақт эсга қолиши турган гап. У булқобомиз А. Навоийнинг куйидаги каломини эслатиб дейишга ҳам асос бор:

«Ада ила олам юзин обод қил,
Ҳақ ила олам элини шод қил».

Абдуваҳоб ПИРМАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Бухоро

МАРОҚЛИ
МУЛОҚОТЛАР

«Ромитаннома» туман газетаси муҳаррири Жўра Фозилов маҳаллий газеталарнинг журналистлари кўпинча қайси муаммолар устида ишлаётганликлари тўғрисида ўз мулоқазларини билдириди. Улар Ромитан туманида газетхонлар билан дийдорлашганда ҳамюртлари Бухоронинг ўтмиши ва бугунги кунини ҳақида ҳикоя қилувчи матбуот чиқишларига қизиқа-

слабки ярим йилликда йирик сармоялар ётқизилди, натижада саккизта янги қўшма корхона қад ростлади. Улардан «ЎзКореМедикал», «Олотекс», «Зиёбах» қўшма корхоналари юқори сифатли маҳсулот чиқара бошлади.

Ромитан тумани ҳокими, Олий Мажлис депутати Асқар Нозимов кейинги бир ярим йил мобайнида агро-саноат жабҳасида ислохот-

ларни тўғри йўлга қўйиш ижтимоий соҳани баракали сармоя билан таъминлаш имконини берганлигини таъкидлади. 600 ўринли коллеж, 420 ўқувчига мўлжалланган янги мактаб, қишлоқ врачлик пунктлари бунёд этилди. Туман марказидаги стадион сифатли таъмирдан сўнг замонавий спорт мажмуи айлан-ди. 33,6 километр сув йўли ва 10 километр масофага газ қувури ётқизилди. Мустақиллик байрами арафасида иқтисодий соҳага иқтисоди-

лашган яна бир коллеж, 75 беморни қабул қилувчи янги шифохона, иккидорли болалар учун мактаб-интернат очилди.

Пойтахт журналистлари олий газетхонлар билдирган тақдир ва мулоқазларни бажонидил ҳисобга олдилар, бундан бунгиги ҳамкорлик янада самара бўлишига ишонч билдирдилар. Мулоқот ҳар жиҳатдан қизиқарли ва мароқли ўтди.

Рустам БОБОМУРОДОВ,
«Народное слово» мухбири.

Нўмонжон
МУҲАММАДЖОНОВ
олган суратлар.

БИР ШАҲАРКИ,
ТАЪРИФИГА
ТИЛ ОЖИЗ

М амлакатимиз мустақиллигининг байрамлари, шодиёна кунлари арафасида янги иншоотлар, йўллар, кўприклар, маданий-маиший шохобчалар қуриб битказилиб, халқимизга туҳфа этилиши ажойиб аънамага айланди. Зеро, халқимизда тўйга тўёна билан бориш одатлардан биридир.

Бугун азим ва навқирон Тошкент дунёдаги манаман деган шаҳарлар билан бўйлаша олади, десак, бунга ҳеч ким шубҳа қилмас керак. Осмонўпар бинолар, кенг ва равон кўчалар, шаҳарсозликнинг Шарқ ва Ғарб аъналарини ўзида мужассамлаштирган иншоотлар, обод ва қуркам маҳалалар, тўкин ва сочин дўконлар бозорлар чин маънода пойтахт қўрғига-қўрқ, ҳуснига-ҳусн қўшмоқда. Жаҳон андозларига менгашган меҳмонхоналар, ҳаво, темир йўл, автомобиль шохбекатларида кулай шарт-шароит, улардаги сифатли хизмат нафақат юртдошларимизга, балки хорижий меҳмонларга ҳам манзур бўлаётгани баайни ҳақиқат. Келажатимиз бўлган ёшлар учун бунёд этилаётган илм даргоҳлари, спорт, соғломлаштириш масканлари, улардаги мавжуд шарт-шароитлар хусусида ҳам ҳар қанча гапирсак, ёзасак, озлик қилади.

Маълумки, республикамизда Қадрлар тайёрлаш миллий дастури қабул қилинганди. Ана шу дастурни бажариш борасида пойтахтда бир қатор ижобий ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, байрам арафасида янгилан қурилган ва қайта таъмирланган 5 та махсус ўқув юрти жорий ўқув йилидан иш бошлади. Булар сирасига Собир Раҳимов туманидаги 750 ўринли Машинасозлик, Чилонзор туманидаги 600 ўринли Ижтимоий таъминот ва 500 нафар талаба таълим олишига ихтисослашган Матбаа, Шайхонтоҳур туманидаги 1334 ўринли Тиббиёт коллежлари республикамиз эҳтиёжи учун етук қадрлар тайёрлаб беради. Масаланинг муҳим жиҳати шунаки, ушбу ўқув масканлари нафақат малакали ўқитувчилар, балки замонавий компьютер ва бошқа мосламалар билан ҳам таъминланган. Айниқса, Банк коллежида амалиётга киритилаётган янгилик таҳсинга лойиқ. Бу ерда ўқувчилар билим олиш билан бирга коллеж ихтиёридаги банк шохобчасида амалий фаолият ҳам юритадилар. Бу ўқув масканларидаги шарт-шароитлар, айниқса, спорт заллари, улардаги анжомлар кишини беҳиёрте тўққизландиради.

Улуг байрамга болажонлар учун ҳам муносиб совға ҳозирланди. Абдулла Қодирий номидаги истироҳат боғида Платинарий — сайёралар билан тўғридан-тўғри мулоқотга чиқиш маркази ўз фаолиятини бошлади. Тошкент шаҳар ҳокимлиги япониялик ҳамкорлар билан биргаликда 50 млн. иен миқдордаги электрон ускуналардан иборат мажмуа аппаратурини пойтахтга олиб келишни машҳур «Чори» фирмасининг мамлакатимиздаги савдо ваколатхонаси орқали амалга оширди.

Қутлуг байрамга йўлсозлар, кўприксозлар, шаҳар обо-

донлаштириш бошқармаси бўлимлари ҳам ўзига хос туҳфа ҳозирлашди. Уйғур — «Самарқанд дарёёзи» кўчалари оралиғида узунлиги 2,7 км. узунликдаги айойиб қайта таъмирланди. «Автоматрастил», «Тошйўлқурилиш» ташкилотлари илҳом-хизматчилари томонидан Кичик ҳалқа йўлининг Усмон Носир — «Жанубий вокзал» кесимида 7,9 км. масофадаги кўчалар қайта таъмирланиб, асфальт ётқизилди. Ушбу ҳудудда бунёд этилган кўприк пойтахтнинг Эски шаҳар қисми билан Назарбек қўрғонини ҳамда Чилонзор тумани ва Талабалар шаҳарчаси ўртасидаги автомобиль қатновиди қулайлик туғдиради.

— Кунига 33-35 мингтагача автомобиль қатнови кузатиладиган ушбу йўналишларда мажкур йўл ости ва йўл усти йўлининг ишта туширилиши катта аҳамият касб этади, — дейди биз билан суҳбатда «Тошйўлқурилиш» трести бошқарувчиси Рустам Султонов. — Бундан ташқари, экология, ҳаракат хавфсизлигида ҳам янги йўллар, кўприклар, ёритиш мосламаларининг ўрни беҳис.

Ҳа, бугун Тошкент кўчаларини айлانган ҳар бир юртдошнинг кўксига гурур уйғониши, шубҳасиз. Зотан, бунга етарли асос ва далиллар мавжуд.

Содиқом ХАЙДАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.
Абдувоҳид ТўРАЕВ (ЎЗА)
олган суратлар.

Экспорт ҳажми ортади

26 минг 258 тонна пахта ни қайта ишлаб, унинг асосий қисминини Россия, Эрон, Латвия ҳамда Эстония давлатларига экспорт қилган «Қўқонқишлоқпахта» ҳиссадорлик жамияти жамоаси янги мавсумга ҳар жиҳатдан пухта тайёрларлик кўрмоқда. Аввало, корхона тўла қайта таъмирланиб,

Одильон ШОДМОНАЛИЕВ.

Истиқлол мусохабаси

Энг улуг, энг азиз неъмат — истиқлол ҳар бир инсон учун буюк ва сукудир. Истиқлол тўғрисида овоз ва ҳур юртимизга алоҳида кут-баракат илди, асрий аянга ва эзгу қадриятларимиз, топталган тарихимиз, халқимиз қадр-қиммати тикланди.

— Аввало, Яратганга шундай мунаввар кунларга етказгани учун шукроналар айтаман. Зеро, ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини қўлга олган

Буюк Ва
суяк Байрам

халқ чинакам саодатлидир, — дейди тўғрида олим, академик Марат БО-БОХУЖАЕВ. — Мустақиллик йилларида Президентимиз Ислом Каримов раҳбарлигида тўб ислохотлар, бунёдкор ишлари амалга оширилди, на охирилмоқда. Бу юммушлар инсон салохиятини рўбета чиқариш ва инсонияда, буюк келажатимизни қуришга қаратилган боис ҳам гоётада аҳамиятлантири.

Мен 1954-1955 йилларда — собиқ шўро даврида Ўзбекистоннинг марказидаги пайтахтда туғилганман. Уша пайтахт маҳаллий кадрлар тайёрлаш ҳақида баландпарвоз, жимжамалар гаплар гапириларди-ю, аслида эса, ўзбекларнинг муҳим йўналишлари ҳақида фаолиятни қишлоқ қўйиларида. Ҳатто бироғ-бир мактабни таъмирлаш учун озгина қанча кўнрашга мажбур эдик.

Бугун мустақиллик тўғрисида барча бойликларимиз ўзимизники. Мустақим касб-хунар коллежлари, академик лицейлар, мактаблар барпо этилмоқда. Юртимиз кундан кунга чирой очиб борапти.

Мен ахборотларни ўрганиш чоғида бир ҳолдан хабардор бўлиб, ёқимни ушладим: шўро даврида Ўзбекистон қишлоқлики ободларини зиёрат этишга келган сайёҳлардан тушган маблағлар ҳаммаси тўппа-тўғри марказга кетаркан. Мустақиллик даврида неча минг йиллик тарихий ободларимиз ва унутулаётган зиёратгоҳларимиз таъмирланаётгани, буюк аждодларимиз мангу кўнмишлари обод этилаётганининг ўзбек истиқлол, озолик, ҳурлигининг нақадар энг улуг, энг азиз неъмат эканининг инсонни эмасми?

Истиқлол тўғрисида инсониятга муносиб қадар топди. Шўро даврида ҳар бир киши ҳақ, олмайд, Фермерлик кенг қудон ёзмакта. Табиқорлик қудаман деганда шарт-шароит мудаё.

Худлас, ҳеч қимдан ҳам бўлмаган ва ҳеч қимдан ҳам бўлмайдиган Ўзбекистоннинг тарваккиёт қарнини Юртбошимиз раҳнамолигида далил илгарилаб бораверди. Зеро, истиқлол даври буюк ишқорларга ва буюкдорлик, эзу ишлар ишқорик бўладиган замондир.

Элбек ХОЛИҚОВ суҳбатлашди.

БИЗ СОҒИНГАН ДАМЛАР

Ўн икки.... Бир қараганда, санокда тизилиб турган рақамларимиздан бу соннинг ҳеч қандай фарқи йўққа ўқшайди. Шунчаки зарурат юзасидан айтаман, ёзамиз. Аммо Ватан ўн икки йил тўлади, деб айтсак-чи? Уша захотиёқ рақам юрганимизга яқин келади, кўзимизга иссиқ кўринади. Ҳар бир йилнинг ҳар бир фаслига боғлиқ азиз хотиралар уйғонади кўнглимизда. Мен ана шу кайфиятни, ана шундай туйғуларни атрофимиздаги ҳамма-ҳаммамнинг кўзидан ахтараман. Ҳамма қароқда ўша «12» рақамининг шуъласини кўргим келади. Кўрсам, қувонавераман. Айниқса, болаларда, айниқса, ёшларда...

Баҳорини охириятиб хизмат сафари билан Андижон вилоятидаги Оқёр қишлоғида жойлашган касб-хунар коллежида бўлгандим. 15-16 яшар талабалар билан суҳбатлашдим. Бундай қараганда, мактаб битирувчилари ёшидаги болалар. Аммо фикрлашлари катта.

Публицистика

улар ёмон одам бўлмаслиги, бировга зарари тегмаслиги ҳам мумкин. Аммо «мен сента тегмайман, сен ҳам тегмасанг бўлди, қориним тўйиб, қушим ўтса, ба», деган кайфиятни яратди бундай одамлар.

Эҳтимол, бошқа пайтда коллеж талабасидан бу гапни эшитганимда, катталарча ҳақсиздан боланинг чираниши, деб қўлимсираб қўя қолардим. Айни ҳозир — мустақиллигимиз бир мучалта етганда менга бу гапларга шижоат истиқлол деганда пайдо бўлган, шарт-шароит таъқозоси билан шакланган фикрлар бўлиб қўйилди.

— Мен йигирма йиллардан буён болалар орасидан, — дейди Маргилондаги аниқ фанлар лицейи директори Мухтороҳон Мирзаева, — Истиқлол йилларида уларнинг табиатига жуда катта ўзгаришлар бўлаётганини сезаман. Масалан, лицейимизда математика ва тиббиёт йўналишларидаги фанлар чуккур ўрганилади. Йилга 400 та талаба битириётган бўлса, ярми иқтисодиёт факультетларига, ярми тиббиёт институтларига юрляпти. Аммо болалар уларни қайси соҳа бўйича кетишларини аниқ билсалар-да, тарих, адабиёт, ҳуқуқ фанларига жуда қизиқадилар.

Директорнинг гапини лицейда ўтказилаётган «Устоз ва шогирда мусобақаси», «Ким кўп китоб ўқийди?» сингари ҳар бир танлов, ҳар бир тадбир тасдиқлайди.

— Устознинг шогирда савол бериши — аниқна, аммо шогирда ҳам устозини синиши, унга ўз муносабатини билдириши мумкин-ку, — дейди лицей талабаси Музаффар Қосимов. — Умуман, бизда болалар фикр дунёсини ўрганиш, ўзини-ўзи билан муносабатда бўлиш энди-энди бошланганди. Озолик одамлари зерикарли кишилар бўлмаслиги керак.

Бизда болалик доим катталар етотидидаги фасл ҳисобланган. Холбуки, ўзи алоҳида дунё. Унинг ўз китоблари, ўз кинолари бўлиши керак. Музаффар бир йил давомида 96

нафар жаҳон ёзувчисига, ўзбек адабининг китобларини ўқибди.

Мен Музаффарнинг шу ва бошқа фикрларини ёндафтаримга ёзиб олдим. У билан гаплашган сари гаплаштим келди. Фикрини эркин ифода этиши, ҳалиқсирмаслиги — ҳамма-ҳаммаси улар таълим олаётган лицейдаги ташаббускорликка йўл берганлик билан боғлиқдай, назаримда.

— Яхши фавзлат якка яшамас экан. Битта яхшилик худди ҳосилдор тўпқорқа сочилиган уруғдай ажойиб ҳосил бераверар экан. Азалич болалар қудбин бўлади, дейишаман. Ишонмайман, меннинг болаларим бир-бир билан шунақа юк...

Мухтороҳон айтиб берган бир юкка эсимда қолди: Зикрилло Улма-сов деган ўқувчиси бир фалокат туфайли қўли ишқат ебди. Қанча да бўлиш ҳам, қўли нуқсонли бўлиб қолди. Синфдошлари касалхонага наватма-нават қатнашибди. «Аллаҳайси рус ёзувчининг жимжаман нуқсонини бор одамнинг руҳиятида ҳам камчилик бўлади» деган гапни ўқитганим, энди мендан яхши му-тахаассис чиқмас керак», деб эзилибди Зикрилло. Синфдошлари уни бир дақиқа ҳам ёлғиз қолдиришмабди, ёзма ишлар, баён, ишчиоларни ҳам ётган жойига олиб бориб, ёдириб келишар экан.

— Ҳозир Зикриллонинг кўрсаниши, хиниядан Республика олимпиадасида иштирок этди. «Шундай дустлар учун фақат зўр ўқиш, фақат голиб бўлиш керак, сал бундайроқ бўлиш уят», дейди боланим.

Мухтороҳон ҳар бир ўқувчиси таржимаи ҳолини билди. Мен мактаб раҳбарининг гапларидан мустақиллик даврида қадр туйғусининг бўйи баландлигини ҳис этдим. Ахир, 20-талаба битта бемор тенгшоси ҳақида қайғураётган экан, касал бўлса битта нима, деб кўп сийлатмаётган экан, қадр туйғусининг баландлиги шу-да.

— Талабаларимиз бизнинг ўқув

Қутлибека РАҲИМБЕКОВА.

Юртни қутқаражак ўғлонни бердинг

(1938 йилга тасалли)

Бир-бир ўйлаганда келди-кеттисин,
Туфонли йилларини ушбу асрнинг,
Четлаб бўлмас унинг ўттиз еттисин,
Дахшатларин қатли олатасирнинг.
Йилки, ламоғизнинг йўлини тутди,
Тунлардан ҳам қора келди қундузлар.
Дуч келсан неки бор, бир ямлаб ютди,
Жон берди қомида не-не юлдузлар.
Сен ҳам кўп қолшимай ўз сафарингдан,
Қозоннинг қораси юкчанча кетдинг,
Жаллод тугига жой бериб сафингдан,
Ундан қолганларинг бошига етдинг.
Олдинг, тўрт ёғидан қўймай айланиб,
Арслонларни олдинг, норларни олдинг.
Шахтис омонларга энди шайланиб,
Авжи чертмаган торларни олдинг...
Лекин бир гал сезиб ҳақинг шарпасин,
Иқболни илғашда баридан ўздинг.
Гуноҳнинг ювмоқчи бўлиб барчасин,
Қўлингни мангулик савобга чўздинг.
Юрт деб кетган не-не аллар ўзинга
Юртни қутқаражак ўғлонни бердинг,
Таланган қаровини ҳурлик йўлига
Етаклаб боражак Сарбонни бердинг!

Акиф АЗАЛП.

БУ ҚЎШИҚНИ УНУТИБ БЎЛМАЙДИ

Бўлган дол деб юборгим келарди. Лекин демасдим. Десам онам хафа бўларди. Манзара мана бундай: айвондан ўтириб шаррос қувётган кўкдам ёмғирини томоша қиламиз. «Оҳ-оҳ... Худди Қурамининг ёмғирига ўхшайди-я». Боғимизда узумнинг қамиди йигирма хил нави ўсарди. Узум есақ бўлди, онам «Оҳ-оҳ, бунчалар ширин бўлмаса. Мисоли Қурамининг узумига ўхшайди-я...» дейишдан чарчамасди. Ховли чорбоғимизни эркалаб ўйноқлаган шаббод ҳам, садарайхонлар ҳам, ноксу олмалар ҳам, қўйнинг-ки қосадаги қартошқа ҳам онамга Қурамининг эсларлари...

Елимда, Саккиз-ўн ёшимизда, ниҳоят, бизни онам Қурамага олиб борди. Ярим гектар, бир гектарлик сув тўлғазилган ҳовуларини кўп томоша қилдик. Ховуларга бели чирмаб боғланган қанон повлари ташланган. Қурамининг тупроғи қорақўйир тусда экан. Ғуза яхши ўсаркан. Қанон ҳам. Элининг тили пича қозоқчага кетди. Ёшимиз улғайиб билдикки, бунда ўзбегу қозоқ, қорейсу уйғурлар аралаш-қуралаш яшаркан. «Қурама» сўзининг битта маъноси ҳам мана шу одамларнинг бирга яшашидан келиб чиққан экан.

Онамнинг ҳолисиникида дастурхонга бир товоқ узум қўйишди. Узумки ҳар донаси олхўридай. Есам таъми ёқмади. Онам эса пайлар-пай мени узум ейишга қистарди. Ранги чиройли, таъми эса афти бўриштириданган узум кейинчалик менига тузукчиона асқотди. Онам ҳар гал Қурамининг мақташга тушганда мен ўша аччиқ узумларни тилга олиб мактовлар пайини қирқмоқчи бўлардим...

Кейинчалик ҳам онам билан Қурамага икки марта бора бориб келдик. Йўқ, узумларни яхши экан. Ҳу ўша би-

ринчи гал борганимизда дастурхонга ҳали етилмаган узумдан қўйишган экан. Қурамининг одамлари ҳам тузук кишилар экан. Онамнинг қариндошлари эса меҳрибон экан. Орада у бўлди, бу бўлди, Қурама билан алоқамиз бир оз узилиб қолди. Аммо кўзлари хира тортиган онамнинг тилидан тугилган юрти сира тушмасди. Ўша йигирма йиллик айрилиқдан сўнг онамни яна Қурамага олиб бордим. Оққўрғондан ўтишимиз билан у безовта бўлиб қолди. Бошини тик тутиб, ҳавони қўйлар, мийғида-да қўлимсираб қўярди. «Болам, кепқолдинг... Ана, Қурамининг исми келаяпти...» дея бошлади. Манзилга қийнашганимизда у бизни қўлларини елкамга қўйиб, машинани тўхтатишни сўрди. Онамни пастта тушириб, ариқ уварига қилиб етиб ўтказдик. «Болам, мента бир кифт туپроқ бер. Шу атрофда туپроқ кўп...» Ариқ бўйидаги турт шохларини қайриб далага қилдим. Эрта кўкдам эмасми, яқиндагина қори кетган дала буғулиниб ётарди. Бир сиким туپроқ олдим-да, онамнинг қўлига бердим. У туپроқни ушлаганча гоҳо кудой бўлиб, гоҳо йиғлаб қўярди. Шунча зўрласам ҳам туپроқни ташламадим. Узун енига солдим. Мен андак хафа бўлдим. Устиниз чанг бўлади, туپроқни бекор олдингиз, деган гапларни айтдим. Бироқ онам гапларимга парво қилмади.

...Айттиришча бобомизнинг Қачида битта мойжу-вот, битта суз тегиримони, беш-ўнга қорамолини қирқ-эликка қўй-қўзиси бўлган экан. Йигирманчи йилларда шўрлар ҳукумати учун қўлоқ, дея эълон қилиб, Қачиқдан Оққўрғонга сургун қилди. Мол-мулки даялатга ўтган бобомиз битта эшакка момонини ўтказиб, Қурамага йўл

олган экан. Ўшанда онамиз энамизнинг қоринидаги олти ойлик чақалоқ экан. Қурамининг ери зах бўлганлигидан энамиздан туғилган ўн тўрт нафар боладан фақат учтаси омон қолади. Бобомиз бир бурда нон учун эрталадан кечгача тиним билмайди. Момомиз Қачиқни эслаб юраги эзилди. Уттизинчи йилларнинг адоғида бобомиз таваккал қилиб Қачиқга қайтди. Ховосдаги темир йўлда ишлайдиган шубҳали бир одам билан борди-келди қилиб, ундан кerosин сотиб олганлиги учун бобомиз совуқ бир ўлкага қайта сургун қилинади. Бу аламларга чидаловчан энамиз яратган эгамга омонатини топириб юборди. Онамиз Турдиқон ва Шодмоний исмли синглилари билан ёлғиз қолди. Биров-бирова бокмайилган замон. Одамлар бир-биридан қўчиб зорига нонини ҳам ярим кечада ейишни одаг қилиб қолганлариди.

Амакино тоғаларининг бири қатагонга уриб Сибирда дарахт кесса, бири ном-нишонсиз кетган эди. Қишлоқ аёлларини ёлпасига дашта қайлашганди. Ёш-ёш жувонлар, етим-есирларнинг бари буғдой ўрар, буғдой янчар, тоқ чопарди. Дала тўққиз ой давомида ана шу аёлларнинг ётиб-турадиган тўшаги эди. Қўллар ўроқ уравергандан қавариб кетганди. Бармоқлар тарс-тарс ёрилган. Ана шу орада уруш бошланган. Онам ҳар гал ўша йилларни эслаганда «Тавба, одам боласининг жони қаттиқ бўлар экан. Буғдой пишганча ата-ла-кумочу далага қайнайтиб яшаганимиз. Иш боқарувчилар тепамизда қамчи ўйнаиб кўз очирмасди...» дея эслаб қўярди.

Лалим буғдой сарғайиши билан даладагилар бригадирдан яшириб оқимчи билан дон чайнашарди. Қўллар ич-

бурут дарахти йўлиқиб таппа-таппа қотиб қоларди. Қишлоқ билан дала-лашнинг оралиғи йигирма қачиқдан бир сиким туپроқ. Онам негизга буғдой тўлғазиб қирмақир, сойма-сой қишлоққа югурарди. Хафтада бир сингилларидан хабар олмас бўлмасди. Тўни билан уларнинг этни-бошини ювар, йигиртини ямарди. Қозонда эса қовурмоқ тайёрларди. Тонгга яқин қовурмоқдан талқон тайёрлаб берадиган, яна даштага чопарди.

Тўрт йил шу зайлда ўтди. Тўрт йил улар ит азобида яшарди. Кейин эркин фронтдан қайта бошладилар. Бирининг қўли, бирининг оёғи йўқ, қай бирининг эса бадалини кўрғошин қўлириб ташлаган. Отамга турмушга чиққан, онам Қачиқдан чўлга қўшиб келди. Улар ертўлада яшарди. Ариқ қазиди. Ёзанинг ўтини юлди. Отам билан тентга-тент пахта сугурди. Олтимиш уч ёшга-ча даладан чиқмади.

...Онамнинг галати бир қўшиғи бўларди. Бунинг қўшиқ деб ҳам бўлмасди. У сўзларни ямлаб дилмоғида нималарнидир қирғий қиларди. Отам онамни тинглагани билан мен бу ҳазин нолага негизини чиқардим. Нолада одамни чўчитадиган, рағбат ботирадиган галати бир оҳанглар бор эди. «Олисларга берадарақ кетганлар-ов...» Онам чўзиб нола қиларди. Бу қўшиқдан қўриқиб «Бундай деманг, айтманг шудларин...» дея унга айтилардим. Онам кўзларини ариб бошини тиззасига оларди. Ким билсин, ўшанда онам қимилари эслатган, қимилари дея нола қилган экан! Амакилариники! Тоғалариники! Ёшликда да бирга униб-ўсган дўгоналариники! Эҳтимол, дашларда кепакка шўра аралаштириб еб бўлиб ўлган танишларини ёлга олганлар!

...Қурамининг тупроғи онамнинг уст-бошлари сақланадиган сандақда турибди. Ажиққў томилари аралашган бир сиким туپроқ. Онам негизга буғдой тўлғазиб қирмақир, сойма-сой қишлоққа югурарди. Хафтада бир сингилларидан хабар олмас бўлмасди. Тўни билан уларнинг этни-бошини ювар, йигиртини ямарди. Қозонда эса қовурмоқ тайёрларди. Тонгга яқин қовурмоқдан талқон тайёрлаб берадиган, яна даштага чопарди.

Тўрт йил шу зайлда ўтди. Тўрт йил улар ит азобида яшарди. Кейин эркин фронтдан қайта бошладилар. Бирининг қўли, бирининг оёғи йўқ, қай бирининг эса бадалини кўрғошин қўлириб ташлаган. Отамга турмушга чиққан, онам Қачиқдан чўлга қўшиб келди. Улар ертўлада яшарди. Ариқ қазиди. Ёзанинг ўтини юлди. Отам билан тентга-тент пахта сугурди. Олтимиш уч ёшга-ча даладан чиқмади.

...Онамнинг галати бир қўшиғи бўларди. Бунинг қўшиқ деб ҳам бўлмасди. У сўзларни ямлаб дилмоғида нималарнидир қирғий қиларди. Отам онамни тинглагани билан мен бу ҳазин нолага негизини чиқардим. Нолада одамни чўчитадиган, рағбат ботирадиган галати бир оҳанглар бор эди. «Олисларга берадарақ кетганлар-ов...» Онам чўзиб нола қиларди. Бу қўшиқдан қўриқиб «Бундай деманг, айтманг шудларин...» дея унга айтилардим. Онам кўзларини ариб бошини тиззасига оларди. Ким билсин, ўшанда онам қимилари эслатган, қимилари дея нола қилган экан! Амакилариники! Тоғалариники! Ёшликда да бирга униб-ўсган дўгоналариники! Эҳтимол, дашларда кепакка шўра аралаштириб еб бўлиб ўлган танишларини ёлга олганлар!

Бу қўшиқни унутиб бўлмайди.

Аликул ХОНИМҚУЛОВ,

«Халқ сўзи» мухбири.

ҲУКМ ЎША КУНИ ИЖРО ЭТИЛГАН ЭДИ

XX асрнинг бошларида 70 га яқин маҳаллий йигит ва қизлар Германияга йўборилган эди. Улар орасида Насриддин Шераҳмелов ҳам бор эди. У 1908 йилда Тошкентда таваллуд топган. Дастлаб шу ердаги Мунаввар Қори Абдурашидовнинг янги усул (жаҳид) мактабидан, сўнг 20-йиллар бошларида Саид Аҳрорнинг «Ватан» мактабидан ўқиган. 1922 йил сентябрдан катта акиси Насриддин Шераҳмеловнинг сўй-ҳаракатлари билан Германияга ўқига юборилди. Икки йил Берлинда гимназияда ўқиди. 1924-1925 йиллар шу ердаги олий савдо гимназиясида тахсил олди. 1926 йил январда Тошкентдаги ота-ониси ва қариндошларини кўришга келди, бироз тургач, ўқилиш давом эттириш учун Германияга қайтмоқчи бўлади, аммо унга қаршиллик қилдилар. Бундан изтироб чеккан Насриддин жонига қасд қилмоқчи бўлади ва тўпончадан ўзига ўқ узиб, тасодиф тўғрисида тирик қолади. Бир оз даволагач, Самарқанддаги қишлоқ ҳўжадлик банкига ишга қиради. 1927 йил 15 майдан меҳнат тағтилотида чиқиб, яна Германияга яширинча кетишга йўл излайди. Боку, Тифлисни айланиб, иложи бўлмагач, 20 июнда Самарқандга қайтади. Бунинг қўлдан бери зимдан кузатиб юрган Давлат сийёсий бошқармаси идораси уни август бошларида ҳибсга олиб, уйда тинтув ўтказди. Шундай қилиб, у Самарқанд қамоқхонасида қийноққа солиниб, сўроқ бера бошлайди. Уни негиз саволларга қарши бўлганлиги, негиз чет элга яширинча кетмоқчи эканлиги, ўз жонига қасд қилиши сабаблари сўриштирилди. 1927 йил 11 ноябрда бўлиб ўтган навбатдаги терговда Давлат сийёсий бошқармасининг Самарқанд бўлими вакили Гривовскийнинг бу ҳусуслати саволларига Насриддин Шераҳмелов қуйидагидек далил мантқий жавоблар қилди:

Савол: — Советларга қарши рудхатга қайфиятнингиз ва бунинг ҳамма ерда айтиб юришингизни қандай изохлайсиз?

Жавоб: Советларга қарши рудхатга қайфиятларимнинг бўлишига биринчи сабаб, Германияда Оврупо таълими ва тарбиясини олишимдир. Иккинчи сабаб эса, Германиядан келгач, ҳеч ерга ўқишга жойлашолмаганимдир. Учинчи сабаб, мента афродиматларнинг худди жоусига қарагандек совуқ қарашлари ва мен билан субҳат ёки гаплашувдан ҳақдорлар қочқилари.

Савол: — Нега хорижга қочмоқчи бўлдингиз ва бунинг учун қатор ҳужжатлар ҳам тайёрлагансиз?

Жавоб: — Хорижга қочмоқчи бўлганимга биринчи сабаб олиш ўқув юртига қабул қилинишимга имкон топа олмаганимдир. Иккинчи сабаб эса Германияда синглимнинг қолганидир эди.

Атар мен совет жамоатчилиги томонидан унинг тент ҳукуқли аъзоси сифатида тан олинганимда, балки ҳозир фирқа сафида бўлишим ҳам мумкин эди. Ҳуқуматга қарши ҳеч қандай ташвиқот ва тарғибот қилганим йўқ. Фақат ўз фирқаларини айтдим, ҳоло, Чунки, мен совет ҳукуматининг душмани эмас эдим.

Охириг иттимосим — мени ё инқилобга қарши ашаддий душманлар қаторида отиб ташлангандар, ёки бўлмаса, мента соғлом тарбия бериб, бўйимдан маз-

кур айбларни олиб ташлангандар.

Унинг мазкур жавобларидан етарли далиллар тополмаган терговчи, энди ундан бошқа «айб»лар қидиришга ва бу айбларни бўйига қўйишга қасд қилди. Ундан Германияга қимнинг востиси билан, қандай кетганлиги, унинг хориждаги алоқалари, ўқиган китоблари, СССРга келиши ва Германияга қайтмоқчи бўлиши сабабларини ёзма равишда ёзиб беришни сўрайди. Насриддин Шераҳмелов булар ҳақида батафсил тўхталиб, шундай ёзди: «Садриддинхон (Туркистондаги «Миллий истиқлолчилик ҳаракати»нинг бошчиси) билан бири. — Ш.Т.) иши билан қамалиб чиққан катта акам Насриддин Шераҳмелов 1922 йилда бизни худлик билан Оврупога ўқишга юборишга қарши эди.

Оврупога илхоси билан бўлган Файзулла Хўжаев ва акамнинг ёрдамида биз 7 сентябрда Тошкентдан Бухоро талбалари билан бирга кетдик. Насриддин акам бизни Москвага кузатиб, у ерда бизга ва Бухоро талбаларига паспортлар олиб берди. Биз шу ерда Бухоро талбаларидан ажралиб, акамнинг кузатувида Ленинградга жўнадик ва у ерда Мусо Жорилла Бигиев (у татарларнинг машҳур уламоларидан бўлган. — Ш.Т.) хонадонидан икки ҳафта турдик. Сўнг бизни кузатидиган немислар — Пешко ва Алдер ёрдамида (мен, синглим Саида, акамнинг ўғли Фузал ва тарбиячи Зухра) пароходда Германияга жўнадик ва уч кундан кейин белгиланган жойга етиб келдик.

Пешко Германияда бизни Гонновар шаҳридаги бир пансионга жойлаштирди. Бу ерда немис тилини ўргангач, Берлинга келиб ва бухорилар талбалар ҳамда Олимпон Идрисийни учратдик.

Берлинда талбалар учун алоҳида кутубхона оқилган бўлиб, унда туркий адабиётлар кўп эди. Кутубхонага «Туркистон» номи берилган бўлиб, у ерда Туркистонда нашр қилинган ҳамма нашрлар, китобларнинг (Мунаввар қорининг «Алифбо»сидан бошлаб, Бехбудийнинг «Падарқуш» асаригача) ҳаммаси бор. Лекин бу даврда СССРда нашр этилган асарларни у ерда учратмадим.

У ерда Туркистон жангларидан қизиллар билан қурашган рус оқ гвардиячилари ҳам кўп бўлиб, уларнинг деярли ҳаммаси Чўкаев ва талбалар билан яхши муносабатда эдилар.

1926 йил бошларида СССРга қайтдим. Бунинг сабаби, синглим Саиданинг уйимиздаги ҳолаҳволдан хабар олиб келгин, деган қистови бўлиб.

Шундан сўнг, у Ўзбекистон ССР Давлат сийёсий бошқармаси қошидаги махсус мажлисининг 1927 йил 12 декабрда қарори билан 3 йил муддатга қамоқ ва сургунга ҳўқ қилинади. Бироздан кейин унинг бўйига мажбурий махфий хабарларни етказиш вазифаси юклатилиб, судсиз қамоқдан чиқарилиб, Бундан фойдаланган Насриддин Шераҳмелов 1928 йил Урта Осий Давлат университети иқтисод факультетига ўқишга қиради. У ўқини 1930 йили тугатиб, 1936 йилга қадар Тошкент ва Самарқанддаги турли молия ҳўжалиги органларида иқтисодчи мутахассис бўлиб ишлайди. Шу билан бирга, аксидинқилобчи сифатида 1931 йили Москвада отиб юборилган акиси Насриддин

Шераҳмеловнинг оиласига раҳнамодлик қила бошлайди. Унинг бева қолган рафиқаси Маҳфуза Орифхўжаевага уйланиб ва қизлари Алиба (1927 йил), Альфия (1929)ларни ўз тарбиясига оларди. НКВД айдоқчиларининг доимий кузатув ва назоратида бўлган Насриддин Шераҳмелов 1937 йил бошларидаёқ яна тўсатдан қамоққа олинади. Энди унга Германияда инқилобга қарши муҳожирлар билан алоқа қилган, яширинча Германияга қочмоқчи бўлган, 1928 йилдан бўён Ўзбекистондаги НКВДнинг махфий хабарчиси эса-да, унинг топириқларини бажаришдан бош тортиб келган шахс деган сийёсий айб қўйилади. Насриддин Шераҳмелов уларнинг ўзи ҳақидаги айбномаларига қарши мардонавор жавоб беради, салкам бир йилча НКВД зиндонларидаги бешафкат қийноқлар остида соғлиғи кундан-кун ёмонлаша бошлайди. Шунда ҳам у ўзининг ҳақлигини исботлашга уринади. 1937 йил 22 декабрда унга Германиядаги «Озод Туркистон» номи инқилобга қарши бўлган ташкилотнинг аъзоси сифатида айдоқчилик ишлари олиб боргансан, деган қўшма айб қўйилиб, шу ҳақида қўрмаза бериш талаб қилинади.

СССР Олий судининг ҳарбий коллегияси ўзининг 1938 йил 9 октябрда Тошкентда ёпиқ эшик орқасида ўтказган суд мажлисида уни олий жазо — отувга ва бутун шахсий мулкни мусавара қилишга қарор қилиди. Ва ҳўқми ўша кўни худлик билан ижро этилади.

Хўш, шундан кейин унинг 72 ёшли отаси Хўжааҳмад ота ва 60 га яқинлашиб қолган онаси Холита яа, қизлари — 11 ёшли Алиба, 6 ёшли Альфия, рафиқаси Маҳфузаларнинг ҳоллари не кечди?

Насриддин Шераҳмелов қамоққа олиб кетилгандан сўнг уларнинг аҳволи ҳам таҳликали бўлди. Уларни Насриддин Шераҳмелов жиноятларини яширишда айлалашга уриндилар. Бунинг оқибатида, Насриддин қамалгандан сўнг 9 ой ўтгач, Маҳфуза Шераҳмеловани ҳам ҳибсга олдилар. Болалари Алиба ва Альфияни етимхонага жўнақтирдилар. 1939 йил январда қамоқхонадан бўшаб келган Маҳфуза Тошкентдаги 1-Май кўчаси, 5-уйдаги ўз хонадонидан кўп ҳам яшай олмади. 1942 йил шаҳар советининг қарори асосида уни уйдан чиқариб юборишди. Насриддин Шераҳмеловнинг бегўноқ отиб юборилганлиги ҳақидаги шўх хабар қарийб 20 йил унинг оиласи ва қариндош-урувларидан сир тутиб келинди. Фақат 1957 йил 3 октябрдагина унинг оқланганлиги ҳақида қисқа бир хабар юборилди, ҳоло, Лекин унинг ҳаёти ва фаолияти, аччиқ қисмати, ондаларининг тақдири ҳақида тўла ҳақиқатни билишга уриниш Ўзбекистон мустақилликка эришгунга қадар имконсиз, ҳатто ҳаффи эди. Чунки ўша 30-50-йиллардаги қатагонларини амалда оширган асосий айбдорлар ва уларнинг ижрочилари ҳаёт, улар эртаги-кеч ўзларининг қонли жиноятлари очилиб, эл-юрт олдида шарманда-ю шармисор бўлишларидан қўрқиб яшар эдилар.

Фақат мустақилликка эришганимиздан кейингина бундан имконият пайдо бўлди.

Шунинг учун ҳам истиқлоллимизни асраб-авайлашимиз керак.

Шероли ТУРДИЕВ.

«Ўзбекистон замонавий санъати»

Ўзбекистон Бадий академияси томонидан мустақиллигимизнинг 12 йиллигига бағишлаб нашр этилган китоб шундай деб номланади. Ушбу альбомда Ўзбекистонда яшаб, ижод қилаётган 200 нафардан ошқ мусавир, ҳайкалтарош, графикачи, амалий санъат устаси ва уларнинг истиқлол йилларида яратган 500 га яқин асарлари ҳақидаги маълумотлар жамланган.

— Замонавий Ўзбекистон санъати юзлаб иқтидорли мусавирлар, тасвирий ва амалий санъат усталарининг турли йўналишда бажарган асарларини ўзида мужассам этади, — дейди Ўзбекистон Бадий академияси Марказий кўргазмалар зали бош директори, санъатшунослик фанлари номзоди, доцент Элимира Аҳмедова. — Мамлакатимизда турли жаҳонларда ўтказиладиган ишхотлар

санъатга ҳам ўз таъсирини ўтказмай қолмапти, албатта. Ўзбекистонда санъатнинг турли йўналишлари жадал ривожланаяпти. Шу жумладан, бадий фотография, инсталляция, инвайромент каби санъат йўналишларини қайд этиш мумкин.

«Ўзбекистон замонавий санъати» альбомда жаннатмакон заминимизда яшаб, сермахсул ижоди билан мамлакатимиз санъатига ўзига хос из қолдирган ижодкорларнинг катта айлоти билан бир қаторда урта бугун нақиллари ва шунингдек, ёш мусавирларнинг асарлари ҳам жамланган. Умид қиламизки, ушбу альбом Ўзбекистоннинг замонавий санъати ҳақида билишни истаганларга тўлиқ маълумот бера олади.

Муҳаббат ЙЎЛДОШЕВА
ёзиб олди.

Кунчиқар мамлакатга сафар

Самарқанд туризм коллежининг ўқитувчиси Гулнора Аҳадованинг кунчиқар мамлакатга сафаридан сўнг унинг либослари орасида япон аёлларининг кимоноси пайдо бўлди.

Таълим тизими ислохотларига кўмаклашувчи ва янги технологияларни ўқув жараёнидаги табиқ этувчи Япониянинг халқаро ЎСТ ташкилоти экспертлари ўтган йили ташриф буюришганди. Ўшанда туризмни ривожлантириш ва ушбу соҳа учун мутахассисларни тайёрлаш борасида икки томонлама ҳамкорлик тўғрисида шартнома имзоланганди.

Ушбу шартномага кўра, айни пайтда коллежда япониялик мутахассис, жаноб Ямамото-сан дарё бермоқда. Мураббий Г.Аҳадова эса Ўзбек ҳамкасблари билан Японияда бўлди.

«Туркистон-пресс».

TS
TECHNOLOGY

“TS-TECHNOLOGY” компанияси

Сизни Ўзбекистон мустақиллигининг 12 йиллиги билан табриклайди!

Ҳар биримиз жонажон Ватанимизнинг гуллаб-яшнаши йўлида астойдил меҳнат ва қўлал, мамлакатимизнинг барча халқлари ҳаётини фаровон қилади.

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 12 йиллигини нишонлар эканмиз,

“TS-TECHNOLOGY” компанияси сизга чин дилдан муваффақият, ишларингизга ривож ва эртанги порлоқ кунларимизга ишончингиз барқарор бўлишини тилайди.

TS-TECHNOLOGY

Тошкент ш. Ҳ. Олимжон майдони, Пойтахт бизнес маркази, Фарбий томон, 29-офис.
Тел.: (998-71) 137-72-91(92), факс: (371) 137-72-93. www.ts-tech.uz

**«ЎЗМАКОМ» ҚЎШМА КОРХОНАСИ
ХАЛҚИМИЗНИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ
12 ЙИЛЛИГИ БИЛАН
ТАБРИКЛАЙДИ!**

*Барчангизга бахт-саодат,
хонадонларингизга
тинчлик-хотиржамлик тилайди.
Доимо ишларингизда омад ёр бўлсин!*

Манзил: Тошкент ш., «Халқлар дўстлиги» шоҳкўчаси, 8.
Тел.: (+998 92) 100-00-00, 100-00-15, 100-00-16.
Факс: (+998 71) 120-63-78, 100-98-98.
www.uzmacom.uz

ХУСУСИЙ ОЧИҚ АКЦИЯДОРЛИК ТИЖОРАТ БАНКИ

«БИЗНЕС БАНК»

**Она-Ватанимиз Ўзбекистон Республикаси
фуқароларини ва пойтахтимизнинг азиз
меҳмонларини кириб келаётган
МУСТАҚИЛЛИК БАЙРАМИ
билан самимий табриклайди!**

*Сизларга ва яқинларингизга
соғлиқ, оилавий тинчлик-
тотувлик ва мусаффо
осмон ёр бўлсин!*

*Барча бошлаган ишларингизга
улкан зафарлар тилаймиз!*

«ЎЗПАХТАСАНОАТ»

уюшмаси

**Ўзбекистоннинг меҳнатсевар ва иқтидорли
халқини яқинлашиб келаётган ёрқин байрам –**

**Ўзбекистон Республикаси
Мустақиллигининг 12 йиллиги билан**

муборакбод этади!

*Барчангизга сиҳат-саломатлик,
бахт ва омад, мамлакатимизнинг янада гулаб-яшнаши йўлида,
халқимиз фаровонлигини ошириш, иқтисодиётимизни
мустаҳкамлаш ва ривожлантириш борасидаги
меҳнатингизга улкан зафарлар тилаймиз.*

SIEMENS

«СИМЕНС» АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИНИНГ
ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ВАКОЛАТХОНАСИ

**Ўзбекистон халқини азиз
ва мўтабар байрам – мамлакат
Мустақиллигининг 12 йиллиги
билан самимий қутлайди!**

Ўзбекистон Республикаси ўтган қисқа муддат ичида сиёсий, иқтисодий ва маънавий соҳаларда муҳим ислохотларни амалга ошира бориб, бозор муносабатларига асосланган янги ҳаёт йўлига жўшқинлик билан кириб бормоқда.

Ўзбекистоннинг халқаро майдонда олиб бораётган оқилона сиёсати, мамлакат ичкаридаги барқарорлик ва илгари силжиш, халқ хўжалигининг барча соҳаларидаги ютуқлар, кишилар ўртасидаги ўзаро ҳурмат, самимият, муносабатлардаги бағрикенглик, ҳукумат олиб бораётган сиёсатга ишонч бизни беҳад қувонтиради.

Ўзбекистонда телекоммуникация, телевидение ва радио, транспорт, енгил саноат, тиббий хизмат кўрсатиш соҳаларини ривожлантириш ва замонавийлаштиришда «Сименс» ҳам самарали иштирок этаётганидан биз беҳад мамнунмиз.

Ўзбекистон Республикасининг барча аҳолисига бахт-саодат, мустақам соғлиқ, қувонч ва чексиз муваффақиятлар тилаймиз!

UzbekLeasing
International A.O.

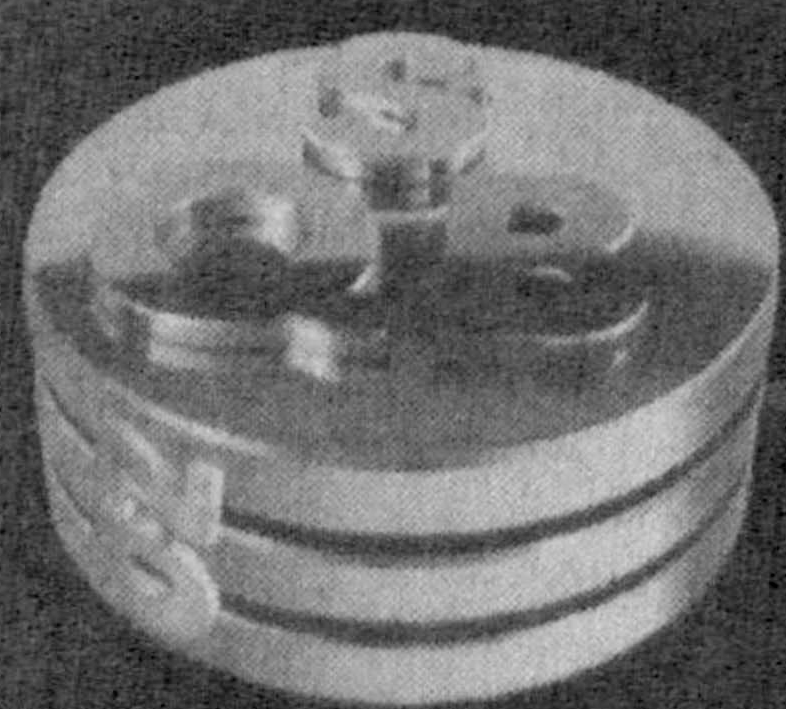
Азиз юртдошлар!

«ЎЗБЕК ЛИЗИНГ ИНТЕРНЕЙШНЛ А.О.»

ХАЛҚАРО ЛИЗИНГ КОМПАНИЯСИ

*Сизларни
истиқбол байрами —
Мустақиллик куни билан
самимий муборакбод этиб,*

*Сиз, азизларга тинчлик-хотиржамлик
ва юртимиз равнақи йўлидаги бунёдкорлик
ишларингизда улкан зафарлар тилайди!*

АТ «ЎЗСАНОАТҚУРИЛИШБАНК»

Азиз юртдошлар!

**Сизларни улуг байрам —
Мустақилликнинг 12 йиллиги
муносабати билан самимий
муборакбод этамиз!**

**Банк жамоаси мижозларга
замонавий ва манфаатли банк
хизматларини тақдим этишни давом
эттириб, ушбу шукуҳли кунларда
сизларга соғлиқ, оилавий бахт ва
юртимизнинг ижтимоий-иқтисодий
юксалишидаги саъй-ҳаракатларингизда
муваффақиятлар тилайди.**

**Шу фурсатдан фойдаланиб,
«Ўзсаноатқурилишбанк»**

**даромадларингизни ошириш мақсадида
сизларга юқори даромад берувчи**

«Тақдим этувчига»

**номли янги жамғариладиган муддатли
омонат турини тақлиф этади.**

Бу омонатнинг сақлаш муддати
4 ой бўлиб, йиллик 50 фоиз даромад тўланади.
Омонатнинг энг кам миқдори 100 минг сўмни
ташқил қилиб, қўшимча маблағ қўйиб
боришингиз ва сақланган ойига
олдиндан фоиз
даромадларингизни
олишингиз мумкин.

**Ўз жамғармаларингизни
асраш ва кўпайтириш
имконини қўлдан
бой берманг!**

Қўшимча маълумотларни қуйидаги телефонлар орқали билиб
олишингиз мумкин: 120-45-17, 120-45-24, 133-34-45.

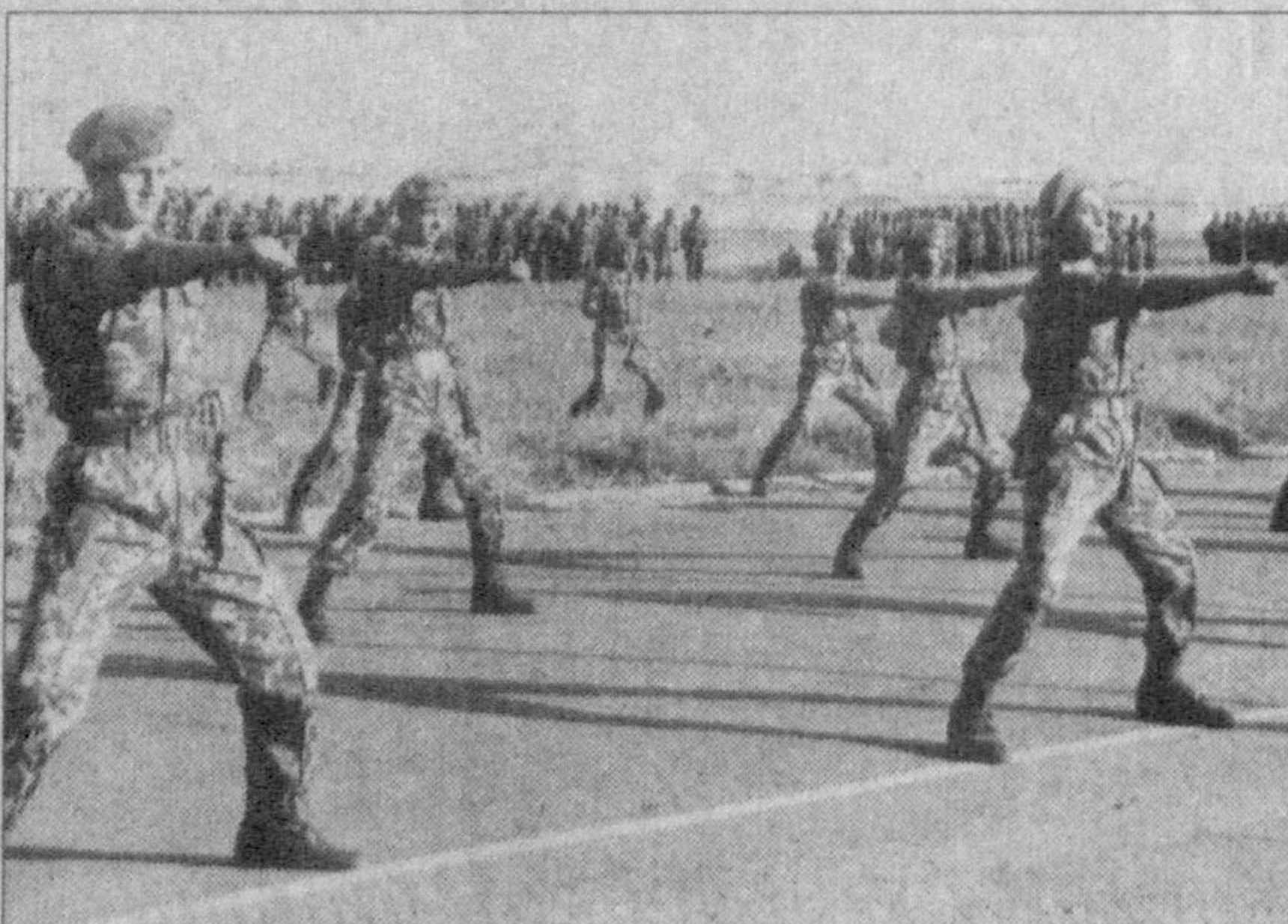

Президентимиз «Миллий армиямиз — мустақиллигимизнинг, тинч ва осойишта ҳаётимизнинг мустаҳкам кафолатидир» китобида Ватан ҳимоячилари кунини энг улуг, энг азиз — истиклол айёми сингари юксак даражада нишонлашимиз лозимлигига эътибор қаратган. Бу бежиз эмас, албатта. Негаки, Мустақиллик, юрт ҳимоячиси, Қуролли Кучлар ёнма-ён турадиган тушунчалар. Истиклолнинг залворли одимларидан сўз очганда, миллий армиямиз шаклланиши билан боғлиқ ҳаётимизнинг алоҳида саҳифасига ҳам тўхталмасдан иложимиз йўқ.

Мардлар қуриқлайди Ватанни

ҒУРУРИМСАН, АРМИЯМ!

Миллий армиямизга таълим топи қўйлаётган пайтларда талаба эдим. Қишлоғимга бортанимда бир воқеанинг устидан чиқиб қолдим. Ҳақиқатда йилгит армиядан қочиб келибди. Кимдир бунни жиноят деди, яна кимдир маъқуллади. Кўпни кўрган отахоннинг гапи эса ҳаммасидан ўтиб тушди: «Иттифок даврида тартиб-интизом мустаҳкам эди. Шу ҳам армия бўлди-ю». Тилимнинг учиди турган гални айтишга андиша йўл бермади. Аммо ҳаёсан буларни отага айтдим: «Тартиб-интизом бўлса, нега тоғам Собиржоннинг тинчлик пайтида армиядан тобутни келди? Нега қишлоғимиздан кетган сара йилгитларнинг бари қурилиш батальонларида хизмат қиладилар?»

Ҳаётимни ҳарбий соҳа билан боғлаш, Қуролли Кучларимизнинг илк шаклланиш даврида сафларда турган ҳарбийларимиз билан суҳбатлашиб, ўша давр машаққатини ҳис қилдим. Миллий қадрларга бўлган эҳтир қатта эди, ўшанда. Дейлик, 1993 йилда республикамиздаги мавжуд ўрта ҳарбий билим юртида санокчилига ихтисослашган бўйича офицерлар тайёрланарди. Иттифок таркибда мамлакатимиз ҳудудига хизмат қилган ҳарбийлар ўз юртига отлашиб экан, ҳатто «бизсиз энгил олишармикан» деган киноялар қилишгани бор гап. Президентимиз — Қуролли Кучларимиз Олий Бош қўмондон раҳбарлигида ҳарбий ўқув муассасаларини ташкил этиш, уларда мутахассислар турини кўпайтириш масаласи илгари сурилгани муаммо ечимини сари муҳим қалам бўлди. Тез орада Тошкент электротехника ва алоқа институтини (ҳозирги Ахборот технологиялари университети)нинг махсус факультети, Қуролли Кучлар Академияси, Жиззах олий авиация билим юрти ташкил этилди. Ислохотлар жараёнида ҳарбий таълим соҳаси янада ривож топаётганини, миллий қадрларимиз

миз ҳеч кимдан кам эмаслигини мақоламиз давомида ҳали таъкидлаб ўтатиш.

Ҳозирча яна қишлоғимга қайтсам, таътилга бортанимда амаким илтимос қилиб қолди: «Жиян, ўзинг бироз ёрдамлашмасанг бўлмайди чоғи. Ўлимни армияга олиб кетмайти. Ҳали алақандай кўрик-танлов дейди, ҳали яхшилаб тиббий кўрикдан ўтказамиз, дейди. Янги хизмат турига қолавер, десам, «Акам армияга бориб, чиниқиб, тобланиб келди, мен ҳам бораман», дейди.

Хизмат сафарига бир кекса отахонни мудофаа ишлари бошқармаси бошлиғи қабулхонасида кўрдим. У дарини куйидиғи даструхон қилди: «Болам, бу армияга бораман деган, соғлом болаларни ҳеч замонда ҳам хизматдан қолдиришганим? Невагани армияга олмас эмиш. Ўзимга ҳам ишонмай ўзим келдим, қани, сабаби нима экан?»

Бу икки мисолни бежизга келтирмадим. Чунки бутун кўп нарсаси ўзгарди. Энди йилгитларни мудолати ҳарбий хизматдан олиб қилиш эмас, жўнатишга уринишмоқда ўз фарзандларини. Ўз навбатида ўғлонларда ҳам армияда хизмат қилишга ҳавас кучли. Бу эскича фикрлардан, собиқ тузум мафқураси асоратларидан халос бўлаётганимизни онгимизда янгиланиш ҳосил бўлаётганини кўрсатади.

Қуролли Кучларимиз 12 ёшга қадам кўйганидан ҳабарингиз бор. Бу даврдаги ўзгаришлар, янгиланишларни битта мақолага жамлаб бўлмайди. Яхшиси, мисолларга мурожаат этайлик. Ҳарбий соҳадаги илгор таъриқларини ўрганиш, ривожланган мамлакатлар билан бу борада ҳамкорликни кенгайтириш учун 1994 йилда НАТОнинг «Тинчлик йўлидаги ҳамкорлик» дастурига аъзо бўлдик. Мазкур дастур доирасида бўлиб ўтган тинчликни сақлашга қаратилган машқларда ҳарбийларимиз илгор таъриқларини ўрганишгани бор

гап. Аммо нимага қодир эканликлари кўрсатишганини ҳам эътироф этмасдан бўлмайди. Масалан, Бахтиёр Ҳамидов деган бир офицери билан. АҚШда махсус кучлар бўлинмасида 400 нафар америкалик билан машғулотда қатнашган. Бунга қарангки, қулатувчилар шунча ҳарбий ичида ўзбекининг бу мард ўғлонигагина «метин иродали эркак» нишонини беришни маъқул топан.

Яқинда НАТОнинг «Тинчлик йўлидаги ҳамкорлик» дастури доирасида «Комбайн Эндзор» номида халқаро ўқув машғулоти ўтказилди. Унда подполковник Ҳабибулла Абдулқосимов етакчилигидаги ҳарбийларимиз фаол қатнашиб, қўмондонлар эътирофига сазовор бўлишган. Бунга генерал Чарлз Уоллинг Мудофаа вазири номига йўллаган мактубидан ҳам билса бўлади. Унда вакилларимизнинг халқаро ўқув машғулоти муваффақиятида улуғи бекиёс бўлганлиги хусусида сўз борди. Ҳарбий соҳадаги ислохотларнинг муҳим бир йўналиши сержантларни — армиямиз профессионалларини тайёрлашдир. Бу борада анча самарага эришдик. Икки йилдан бери фаолият кўрсатётган сержантлар тайёрлаш мактаблари чин маънодаги профессионаллар масканига айланаётди. Ривожланган мамлакатларнинг худди шундай ҳарбий ўқув масканларида таъриб аламлиб қайтган офицерлар билан суҳбатда бўлганман. Масалан, АҚШда сержантлар тайёрлаш мактаби фақат битта ихтисослик бўйича мутахассис тайёрларкан. Бизда эса бундай ўқув даргоҳларида бир неча соҳа бўйича сержантлар тайёрланаётди. Армиямиз таянчи, суянчи бўлишга қодир кичик командиридан камолга етмоқда.

Қуролли Кучлардаги ислохотлар хусусида гап кетганда янги таҳрирда қабул қилинган «Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида»ги ва «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари резервидаги хизмат тўғрисида»ги Қонунларга алоҳида тўхталиш лозим. Айниқса, «Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида»ги Қонунга кўра, тўб ўзгаришлар бўлди. Шулардан бири янги хизмат тури бўлган сафарбарлик қақирувчи резервидаги хизмат. Бунга бемалол ижтимоий адолат тамойилидан келиб чиқилган, дейиш мумкин. Масалан, кўрик-танловда тегишли баллни тўплай билмаган қақирлувчи муддатли ҳарбий хизматга яроқли бўлса, армияда хизмат қила олмайди.

Дарвоқе, кўпдан бери ўша таниш отахонни учратганим йўқ. Обдон суҳбатлашиб ниятдаман. Армиямиз, Қуролли Кучларимиз ҳақида фахр, гурур билан унга айтсам бўладиган янгиликлар, ўзгаришлар кўп.

Капитан
Алижон САФАРОВ.

Истиклол мушоираси

Пўлат МҲМИН,
Ўзбекистон халқ шоири.

ЎЗБЕКНИНГ НОНИ

қасида

Аввал бисмилло дебон
Қўлингга олгангиз нон,
Муқаддас-у табаррук,
Энг азиз-у энг суюқ.
Ушбу нонга Ватандир
Асида оташ тандир.
Барака топган нони —
Ўзбекининг ёлган нони.
Бошлардаги нон сават
Терилган қават-қават.
Иссиққина нон бўйи
Димоғингда кун бўйи
Ҳар қаерда ҳар қачон
Танангга роҳатижон.
Бамисоли имони —
Ўзбекининг ёлган нони.
Оҳиста боқсанг унга
Ўхшайдир қўёш-қўнға.
Борми ё мўъжизаси?
Таомлар покизаси.
Қиёс қилгайман гулга,
Асло тегмас қўнғилга.
Юрак-таннинг дармони
Ўзбекининг ёлган нони.

Хаамири хўп ийланган.
Нонвой зоти сийланган.
Юзида чакич — муҳри,
Мағзида иссиқ меҳри.
Есанг қаймоқ сингари
Тан-у жонга сингади.
Ҳатто азиз талқони
Ўзбекининг ёлган нони.
Қиланлар авлиёлар
Ушбу нонни дуолар.
Бўлса агар нон бутун
Дегайлар имон бутун
Даври даворон нечоғлик
Дон-у дун, нонга боғлиқ.
Давлатининг арқони
Ўзбекининг ёлган нони.
Тилло нонга келмас бас,
Олтинларни еб бўлмас.
Сафарга кетган ўғлон
Нон ила қайтар омон.
Насаби тоза инсон
Нонга тегизмағай қон.
Тўларнинг бош мезони
Ўзбекининг ёлган нони.

Юртим асли нон юрти,
Нонда обрўйи-бурди.
Асида халпа-халол,
Зарра қилмаслар увол.
Ўпиб суртгайлар кўза,
Савоб йўқ ундан ўза.
Балоларнинг қалқони
Ўзбекининг ёлган нони.
Не-не азиз инсонлар
Нон учун берган жонлар.
Оддий бўлса-да ўзи
Уй қўри, ризқу рўзи.
Ушар митти қўёшга
Қўтарсанг арзир бошга.
Нонларнинг пошшахони
Ўзбекининг ёлган нони.
Нонга ёлган қасидам
Асли ҳалол насидам
Қилганим нонга таъзим,
Тузим оқлаган тарзим.
Эл бўлса нонга маъмур,
Эрур жаҳонга машхур.
Ризқ-рўз, барака қони —
Ўзбекининг ёлган нони.

Курашимизнинг жаҳоний ғалабаси

Истиклол туғайли Ўзбек кураши жаҳоннинг сеvimли спорт турига айланди. Ер юзининг бешта қитъасида ўзбек курашининг забардаст полвонлари ўзбекистон калом билан дунёга Ўзбекистон салоҳиятини намойиш этмоқда.

Кўни кеча Кураш халқаро ассоциациясининг Тошкентдаги Бош қароргоҳига Япония, Канада, Туркия, Жанубий Корея, Покистон ҳамда Океаниядаги Самоа давлатларидан хушхабар келди.

Япония ва Канада кураш

миллий федерациялари ўз худудларида ўзбек кураши ташвиқоти кучайтириш мақсадида махсус Ўзбек

кураши сайтларини ташкил этидики, бу ахборот қўламининг кенгайишида муҳим роль ўйнамоқда. Туркия давлатида эса ўзбек курашининг тарихига, келажига бағишланган қатор китобу рисоалар чоп этилиб, муштарийлар ҳукмига ҳавола этилди. Ўзбекистонда, шу кунларда Туркияда

ўзбек курашига бағишланган махсус газета чиқарила бошланди. Осиёнинг ривожланган давлатларидан

бири —
Жанубий
Кореяда
истиклол

сабаб дунёга юз очган курашга бағишланган музей ишга киришди. Кураш тарихи ва келажигидан ҳикоя қилувчи ушбу музейга корейликларнинг қизиқиши тобора ортмоқда. Бу ҳақдаги хабар ва лавҳалар, эшиттириш курастулар Кореядаги қатор теле ва радио дастурларидан

жой олмоқда.

Кураш халқаро ассоциацияси матбуот хизматининг хабар беришича, Покистон ва Самоада кураш федерациялари иш бошлаши туғайли дунёда ўзбек кураши федерациялари 71 тага етди.

Ўзбекининг ҳалоллиги қудратини жаҳонга ёяётган курашимиз борасидаги бундай ҳаяжонли ва кишини гуруллатишчи хушхабарларни истиклол байрамига тўхфа сифатида эътироф этмоқ жоиз.

Фурқат САНАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Қишлоқ болаларига янги мактаб

Амударё туманидаги «Қангли» деҳқон ва фермер ҳўжаликлари уюшмасида 400 нафар ўқувчига мўлжалланган янги мактаб биноси битказилиб, фойдаланишга топширилди.

6-қурилиш материаллари саноат бирлашмасининг бунёдкорлари тиклаган ушбу бинода 9 та ўқув хонаси мавжуд. Энг муҳими, энди ўқувчилар бир сменада ўқиш имкониятига эга бўлдилар.

Ўқсик кўнгулларни шод этиб

Пойтахтимиздаги 31-Меҳрибонлик уйида 6 ёшдан 17 ёшгача бўлган 150 нафар тарбияланувчи махсус дастур асосида таҳсил олади. Кўни кеча Юнусобод тумани ҳокимлиги мазкур Меҳрибонлик уйида хайрия тадбири ўтказди. Шу кўни ўқувчилар нафақат байрам концертини томоша қилдилар, балки ҳокимлик ва ҳомийлар томонидан озиқ-овқат, бадний китоблар ва ўйинчоқлар ҳам олдилар.

Ўз мухбиримиз.

«BTL» ОБУНА АГЕНТЛИГИ

Ўз муштарийлари ва бутун Ўзбекистон халқини

МУСТАҚИЛЛИК БАЙРАМИ

билан самимий табриклайди ва барчага тинчлик, бахт, фаровонлик, тотувлик тилайди.

Мухтарам аристократ!

ЎЗБЕКИСТОННИНГ ЭНГ ЙИРИК ВА УНИВЕРСАЛ БАНКЛАРИДАН БИРИ —

ХАЛҚ БАНКИ

барчангизни республикамиз мустақиллигининг 12 йиллик байрами билан самимий муборакбод этади.

Халқ банкининг барча филиал ва шохобчалари орқали қабул қилинади.

ХАЛҚ БАНКИ — АҲОЛИ ОМОНАТЛАРИНИНГ САҚЛАНИШИ ДАВЛАТ ТОМОНИДАН КАФОЛАТЛАНГАН ЯҲОНА БАНКДИР!

Сиз, азиз ватандошларимизга тинчлик-омонлик, оилавий бахт тилаб, навбатдаги янги

«ОРЗУ»

қиска муддатли, ютуқли омонат турини таклиф этади.

Омонатга пул маблағлари 3 ой муддатга қабул қилинади.

Сиз омонатингизга ҳисобланган юқори фоизли даромадларни олиш билан бир қаторда 1 000 000 сўмлик ютуқ совриндори бўлиш имкониятига эгасиз.

«Орзу» омонатига пул маблағлари шу йилнинг 1 октябрга қадар Халқ банкининг барча филиал ва шохобчалари орқали қабул қилинади.

ХАЛҚ БАНКИ — АҲОЛИ ОМОНАТЛАРИНИНГ САҚЛАНИШИ ДАВЛАТ ТОМОНИДАН КАФОЛАТЛАНГАН ЯҲОНА БАНКДИР!

«Нуроний»нинг сабобли ташаббуси

Истиклолимизнинг 12 йиллиги арафасида «Нуроний» жамғармаси Жиззах вилояти бўлими шаҳар ва қишлоқларда яшовчи кам таъминланган, эҳтиёжманд оилаларга хайрия тадбири уюштириш ташаббуси билан чиққанди. Шунга кўра, 4 минг оиллага «Дўстлик-дон» ҳиссадорлик жамиятида ишлаб чиқарилган сифатли ун тарқатилмоқда. «Жиззахтранс» автокорхоналари маҳсулотини бевоита ҳар бир хонадонга етказилишини ўз зиммаларига олган.

«Бахриддин САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Республика Давлат санитария эпидемиология назорат маркази жамоаси бош врач муовини Венера Баратовга волидаси

Матлаб ва ШУКУРОВАнинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон телерадиоканали «Ўзбекистон» радиоканали «Болалар ва ўсмирлар» бош муҳарририни муҳаррири Шокиржон Сиддиқовга падари бузруквори

Содиқон СИДДИҚОВнинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Халқ сўзи» «Народное слово»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Кенгаши
ва
Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир
Аббосхон
УСМОНОВ

Тахрир хайъати:

Э. БОЛИЕВ
(масъул котиб —
«Халқ сўзи»),
П. ДЮГАЙ,
Ш. ЖАББОРОВ
(бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
Л. КУЧЕРЕНКО,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУХИДИНОВ,
Ш. РИЗАЕВ,
А. САИДОВ
(масъул котиб —
«Народное слово»),
М. САФАРОВ,
И. УТБОСАРОВ,
О. ҚАЙПБЕРГЕНОВ
(бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
А. ХАЙДАРОВ,
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:

Ижтимоий-сиёсий ҳаёт —
133-57-34;
133-78-92
Иқтисодиёт —
136-36-65;
132-10-65
Маънавият ва маърифат —
136-35-60;
Газетхонлар билан алоқа
ва минакалар —
133-52-55;
Фан, соғлиқни сақлаш,
таълим ва туризм —
133-10-17;
Янгиликлар ва
халқаро ҳаёт —
132-11-15;
132-12-08
Котибият —
133-10-28;
Эълонлар —
136-09-25.

Ўзбекистон
Республикаси Давлат
матбуот қўмитасида
00001-рақам билан
рўйхатга олинган.
Буюртма Г — 768,
22690 нусхада босилди,
ҳажми — 2 табоқ.
Офсет усулида
босилган.
Қўғоз бичими А—2.

Газета таҳририят
компьютер базасида
терияли ҳамда
операторлар
Ж. ТОҒАЕВ ва
А. БОЛТАЕВ
томонидан
саҳифаланди.

Навбатчи котиб —
Ю. ҲАМИДОВ.
Навбатчи муҳаррир —
А. ХАЙДАРОВ.
Навбатчи —
М. ЖОНИХОНОВ.
Муҳаррир —
Ш. МАШРАББОВЕВ.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар
кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми
5 қўғоздан зиёд
материаллар қабул
қилинмайди.
□ — тижорат материали.

«Шарқ» нашриёт-
матбаа акциядорлик
компанияси
босмахонаси.
Корхона манзили:
«Буюк Турон»
кўчаси, 41.

Босинг топшириш
вақти — 21.00.
Топширилди — 21.30
1 2 3 4 5 6